

ОПШТИНА ХЕРЦЕГ НОВИ
СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА КУЛТУРУ И ОБРАЗОВАЊЕ

ЛОКАЛНИ АКЦИОНИ ПЛАН ЗА МЛАДЕ ЗА 2020 И 2021 (ЛАПМ 2020-2021)

САДРЖАЈ

ТЕРМИНИ И СКРАЋЕНИЦЕ	1
1. УВОД	2
2. ОМЛАДИНСКА ПОЛИТИКА НА ЛОКАЛНОМ НИВОУ	2
2.1. ЛОКАЛНА САМОУПРАВА И ЛОКАЛНИ АКЦИОНИ ПЛАН ЗА МЛАДЕ.....	2
2.2. ЛОКАЛНИ САВЈЕТ ЗА МЛАДЕ.....	3
2.3. ОМЛАДИНСКИ СЕРВИСИ	3
2.4. ЦИВИЛНИ СЕКТОР У ОБЛАСТИ МЛАДИ.....	4
3. ПОТРЕБЕ И ПРОБЛЕМИ МЛАДИХ У ОПШТИНИ ХЕРЦЕГ НОВИ.....	4
4. ЛОКАЛНИ АКЦИОНИ ПЛАН ЗА ПЕРИОД 2020-2021.....	7
5. СРЕДСТВА ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ЛАПМ 2020-2021.....	25
6. МОНИТОРИНГ И ЕВАЛУАЦИЈА РЕАЛИЗАЦИЈЕ ЛАПМ 2020-2021.....	25
7. ЛИТЕРАТУРА.....	26

ТЕРМИНИ И СКРАЋЕНИЦЕ

Основни термини

Млади – Закон о младима (Члан 2), млади су лица од навршених 15 до 30 година живота.

Скраћенице

БС – Бизнис сектор

ЦИПС – Центар за информисање и професионално савјетовање младих

ЦС – Цивилни сектор

ЦСО – Центар за стручно образовање

ЦСР – Центар за социјални рад

ДЗ - Дом здравља

ДЗМ - Директорат за младе

ФО – Фондације

ИРФ – Инвестиционо развојни фонд

ЈЛС – Јединице локалне самоуправе

ЈУ - Јавне установе

ЈСЗМ - Локални Савјет за младе

МФ – Министарство финансија

МК – Министарство културе

МО – Међународне организације

МП - Министарство просвјете

МСМ – Министарство спорта и младих

МРСС – Министарство рада и социјалног старања

МУП - Министарство унутрашњих послова

МВПЕИ – Министарство вањских послова и европских интеграција

МЗ - Мјесне заједнице

МЗД - Министарство здравља

НВО – Невладине организације

ОС – Омладински сервис

ОСИ - особа са инвалидитетом

ПНФО – Провајдери неформалног образовања

РКМ - Регионална канцеларија за младе

СД - Спортска друштва

СП – Социјални партнери

СТП - Студентски парламент

УП – Унија послодаваца

ВК - Волонтерски клуб

ЗоМ - Закон о младима

ЗЗЗ ЦГ – Завод за запошљавање Црне Горе

ЂП - Ђачки парламент

1. УВОД

Закон о младима¹ у Црној Гори дефинише младе (Члан 2) као лица од навршених 15 до 30 година живота, док се **омладинска политика** (Члан 3) дефинише као скуп мјера и активности које државни органи, органи државне управе, органи локалне самоуправе, невладине организације, студентски и ученички парламенти и друга правна лица предузимају за побољшање положаја младих, њиховог личног и друштвеног развоја, и укључивања у друштвене токове.

Израда нацрта **Локалног акционог плана за младе (ЛАПМ) 2020-2021**, као првог документа у области омладинске политике у општини Херцег Нови, од посебног је значаја, како за младе, тако и за надлежне институције и све актере омладинске политике на локалном нивоу јер је недостатак системске бриге о овој најрањивијој друштвеној групи довео до низа негативних ефеката са којима се млади свакодневно сусрећу. У циљу обезбјеђивања систематског приступа и одговора на потребе младих, овај документ је заснован на „развијном приступу“ који креира услове за развој њихових пуних потенцијала као ресурса за развој локалне заједнице.

2. ОМЛАДИНСКА ПОЛИТИКА НА ЛОКАЛНОМ НИВОУ

2.1. ЛОКАЛНА САМОУПРАВА И ЛОКАЛНИ АКЦИОНИ ПЛАН ЗА МЛАДЕ

Локални акциони план за младе (ЛАПМ), представља главни инструмент за остваривање локалне омладинске политике, којим се утврђују мјере и активности омладинске политике на локалном нивоу, ради остваривања интереса и потреба младих. Локалну омладинску политику креирају и спроводе јединице локалне самоуправе. ЛАПМ доноси **надлежни орган локалне самоуправе**, у складу са (националном) Стратегијом за младе, за период од двије године. Општина је обавезна да Министарству достави нацрт локалног акционог плана, (најкасније до 31. октобра текуће године), ради мишљења о његовој усаглашености са Стратегијом (сходно ЗоМ, Члан 14).

У случају општине Херцег Нови, надлежни орган локалне самоуправе одговоран за креирање ЛАПМ 2020-2021 је **Секретаријат за културу и образовање**² који је, како је горе наведено, по први пут иницирао и координисао процес израде нацрта ЛАПМ 2020-2021, као и његово усклађивање са новим Законом о младима, уз подршку Јувентаса који је ангажовао екстерну консултанткињу. Израда овог документа базирала се на партиципативном процесу који је укључивао анализу стања, акционо планирање, и шире консултације са младима у заједници.

2.2. ЛОКАЛНИ САВЈЕТ ЗА МЛАДЕ

ЗоМ (члан 18) такође предвиђа да се у општини може основати Локални савјет за младе (ЛСЗМ), као стручно савјетодавно тијело састављено од представника општине, и невладиних организација које спроводе омладинску политику. Начин дјеловања ЛСЗМ

¹ Министарство спорта и младих, Директорат за младе (2019), ЗАКОН О МЛАДИМА ("Службени лист Црне Горе", бр. 025/19 од 30.04.2019, 027/19 од 17.05.2019), Каталог прописа за 2019. годину: Закон о младима.пдф.

² <http://www.hercegnovi.me/rss/2016-03-27-20-00-48>

прописан је законом. ЛАПМ 2020-2021 у општини Херцег Нови предвиђа формирање општинског Савјета за младе, у складу са ЗоМ, у циљу успостављања и јачања међусекторске сарадње, као и подршке праћењу ефикаснијег спровођења локалног акционог плана за младе.

2.3. ОМЛАДИНСКИ СЕРВИСИ

Нови правни оквир у области омладинске политике по први пут у Црној Гори дефинише и **омладински рад** (Члан 4), који представља активности спроведене у сарадњи са младима и у погледу њихове независности и преласка у одрасли живот, учења, личног и социјалног развоја, у складу са њиховим потребама и могућностима, и заснивају се на неформалним методама образовања.

За спровођење омладинских активности и омладинског рада успостављају се **омладински сервиси** који, према ЗоМ (члан 21), укључују **омладински клуб и омладински центар**. образовање, функционисање и финансирање сервиса за младе регулисано је Законом (члан 24-26) у оквиру надлежности Министарства или општине.

У општини Херцег Нови, ЛАПМ 2020-2021 предвиђа успостављање (до сада непостојећег) општинског омладинског сервиса, у оквиру унапређења услова за развој пуног потенцијала младих на локалном нивоу. У смислу унапређења развоја ове врсте сервиса за младе на локалном нивоу, препоручује се спровођење Смјерница за отварање и вођење омладинских клубова и омладинских центара, креираних од стране Министарства спорта и младих, у сарадњи са Системом УН³ у Црној Гори.

2.4. ЦИВИЛНИ СЕКТОР У ОБЛАСТИ МЛАДИ

Према ЗоМ (члан 19), невладина организација може проводити омладинску политику у складу са Стратегијом и акционим планом, под условом да статутом прописује бављење омладинском политиком као једним од њених циљева, односно области активности. Невладине организације које спроводе омладинску политику могу основати удружења или савез невладиних организација (ЗоМ, члан 20), у складу са Законом којим се уређује оснивање невладиних организација.

3. ПОТРЕБЕ И ПРОБЛЕМИ МЛАДИХ У ОПШТИНИ ХЕРЦЕГ НОВИ

‘У нашој општини млади су веома незадовољни и желе промјену. У недостатку прије свега радних мјеста, едукативних установа и цијелокупне могућности за напредак и усавршавање. Многи млади због тога траже срећу ван граница наше државе. Држава заједно са општинама треба да се побрине за своје младе генерације јер је у њима будућност. Веома мало се посвећује пажње успјесима наших младих суграђана. Ја сам један од оних студената који су показали изванредне резултате на студијама, а да то нико из општине

³ Министарство спорта, Уједињене нације у Црној Гори (2017), СМЈЕРНИЦЕ ЗА ОТВАРАЊЕ И ВОЂЕЊЕ ОМЛАДИНСКИХ КЛУБОВА И ОМЛАДИНСКИХ ЦЕНТАРА, Подгорица.

не препознаје, осим у виду стипендије, која јесте од мале помоћи, али свакако није довољна награда за упорност и постигнуте резултате. Бројни студенти су успјешни научници на страним Универзитетима, сјајни спортисти и креативни умови. Пажња и простор да се представе и изразе мишљења младих у локалној средини практично не постоје' (студент, Херцег Нови), Извор: анкетирање о потребама младих, 2018.

Према попису становништва из 2011.године (МОНСТАТ), у општини Херцег Нови живи 5703 младих људи узраста од 15-29 година што чини 18,5% популације.

Табела 1: Демографски подаци о младима у општини Херцег Нови

Попис становништва из 2011.године (МОНСТАТ)	
Узраст	Број особа
15-19 год.	1884
20-24 год.	1660
25-29 год.	2159
30-34 год.	2203

Иако је **недостатак континуираних истраживања** о ситуацији и потребама младих на локалном нивоу евидентан, на основу расположивих података могуће је идентификовати неколико трендова, као и њихове приоритетне потребе и проблеме. Током процеса израде локалних акционих планова у општинама Котор и Херцег Нови за период 2020-2021 године, спроведено је анкетирање младих људи узраста од 15-30 година, са циљем да се идентификује и опише постојеће стање, испитају потребе и ставови о положају младих у локалним заједницама, као и препознају изазови са којима се млади најчешће сусрећу у свакодневном животу. Анкетитање је обухватило укупно 121 испитаника/испитаница од којих 59.5% живи у општини Херцег Нови, а 40.5% живи у општини Котор.

Иако резултати анкетирања указују на то да су млади углавном **свјесни својих потенцијала**, већина њих изјављује да им **средина у којој живе уопште не пружа** (60.3%), или **недовољно пружа услове** (33.9%) за развој пуних потенцијала. Подаци указују и на то да су **број и врста услуга за младе на локалном нивоу веома ограничени**, као и да се највећи број услуга намијењених младима спроводи на неформалан начин (кроз ангажовање цивилног сектора).

Такође, **највећи извор подршке младима** представља породица (59.5%), затим пријатељи (37.2%), вршњаци (20.7%), програми и акције у локалној заједници (17.4%), те невладине организације (14.9%), и институције (програми за младе) (13.2%). Рођаци

представљају извор подршке за мање од 10% младих (9.1%), док је улога бизнис сектора готово занемарљива (2.5%).

Неки од **кључних проблема** препознатих од стране младих у локалној заједници, односе се на: **партиципацију и положај младих у друштву која** подразумејева 'неразумијевање потреба младих од стране одраслих ('родитеља и локалне самоуправе'), 'спутавање у реализацији пројеката', 'дискриминацију', 'омаловажавање', 'потцјењивање', итд. Ипак, **90.9% испитаника/ца мисли да млади треба да буду активно укључени у унапређење и развој заједнице у којој живе, и то прије свега кроз волонтеризам и активизам у заједници (44.6%), затим путем иновативних метода - коришћењем информационих технологија (социјални медији, блогови и сл.) (18.2%), учествовањем на јавним скуповима (догађајима, трибинама, округлим столовима и сл) (16.5%), те учествовањем у традиционалним начинима доношења одлука (нпр. јавним расправама, гласањем на изборима и сл.) (8.3%).** Охрабрује и чињеница да је више од половине младих у укупном узорку (54.5%) до сада учествовало у неком од наведених типова активности.

Култура, образовање, спорт, слободно вријеме и недостатак услова за њихово квалитетно провођење су области које су такође препознате као проблематичне када су у питању задовољење потреба и права младих у општини Херцег Нови.

Неадекватни услови за **запошљавање и унапрјеђење запошљивости** младих, такође се налазе на листи приоритетних проблема препознатих од стране младих. И евиденција Бироа рада Херцег Нови указује на незадовољавајуће стање када су у питању незапослене младе особе узраста од 15 до 30 година, укључујући степен стручне спреме, и дужину чекања запослења. Са друге стране, активности и мјере активне политике запошљавања које спроводи ЗЗЗЦГ и Биро Рада Херцег Нови, а које се у ужем смислу тичу и младих (15-30) незапослених лица, укључују, између осталог: информисање о могућностима и условима запошљавања, стимулисање samozapošljavanja, програм подршке развоју предузетништва, посредовање у запошљавању, запошљавање особа са инвалидитетом (ОСИ), сезонско запошљавање, професионалну оријентацију (ЦИПС), оспособљавање за самосталан рад, програм "Стоп сивој економији", стручно оспособљавање лица са стеченим високим образовањем и сл.

Ситуациона анализа у области **социјалне и дјечје заштите** указује на изазове са којима се сусрећу млади људи са **неповољним личним или породичним околностима**. Иако не постоје прецизни и поуздани подаци о особама са инвалидитетом, нарочито у вези са карактером, врстом и нивоом оштећења, интегрисањем броја корисника материјалних давања, додатка за његу и помоћ и личне инвалиднине, могуће је утврдити да у категорији младих лица, који имају одређене инвалидитете, те остварују социјална права, укупно 10,36 % младих лица са инвалидитетом у овој општини.

Недостатак стандарда услуга у социјалној заштити/политици, негативно се одражава и на квалитет социјалне политике/заштите у локалној заједници. У складу са *позитивним законодавним регулативама* које је усвојила Црна Гора у овој области потребно

је додатно развијати сервисе подршке у општини Херцег Нови, постоји развијен сервис дневног центра, али је додатно потребно успоставити **Дневни боравак за младе са инвалидитетом старије од 26 година**⁴, јер за то постоји потреба корисника, младих са инвалидитетом у Херцег Новом. Херцег Нови је и град са **значајаним професионалним и социјалним капиталом** који би требало ставити у функцију унапређења социјалне политике за дјецу и младе.

Међу приоритетне проблеме спадају и они везани за **ментално здравље и безбједност младих** који се односе на лаку доступност наркотика, психичко насиље, вршњачко насиље, расизам, криминал, коцку/кладионице, ризична понашања у саобраћају и сл. Подаци указују на то да је број и квалитет активности и програма за превенцију ризичних понашања недовољан на нивоу општине, као и капацитети пружаоца услуга у овој области (при чему се посебно мисли на примјену иновативних, партиципативних метода и вршњачке едукације). Од посебног је значаја то што анализа стања и кретања криминалитета, јавног реда и мира, као и безбједности саобраћаја са фокусом на популацију младих (узраста до 30 година) у општини Херцег Нови указује на алармантне податке и трендове.

4. ЛОКАЛНИ АКЦИОНИ ПЛАН ЗА ПЕРИОД 2020-2021

Локалним акционим планом за младе (ЛАПМ 2020-2021) општине Херцег Нови дефинисано је **шест кључних исхода**, у складу са националном Стратегијом за младе 2017-2021., као и мјере, подмјере и активности за њихову реализацију, као и актере, рокове и ресурсе потребне за њихово спровођење.

А. Млади остварују економску и социјалну сигурност кроз олакшан приступ тржишту рада и стицање запослења.					
Мјера А1. Унапређен постојећи систем подршке младима у процесу стицања аутономије и адекватног (само)запослења.					
Подмјере	Активности	Индикатори резултата	Рок за реализацију	Буџет (Еуро)	Надлежна институција / актери

⁴ Према подацима које посједује Центар за социјални рад ХН ова врста сервиса подршке имала би преко 10 корисника, младих са инвалидитетом, који би одмах могли да га користе. Предложено је, такође, и да би у склопу Дневног центра за младе старије од 26 година (или независно од њега), требало образовати и групу младих са поремећајем у понашању са којима би радили посебна стручна лица, а самим тим млади са поремећајем у понашању би у непосредној близини младих са инвалидитетом имали већу могућности за сензибилизацију потреба других, те имали могућност за *устјежније* превенирање свог асоцијалног понашања.

1. Планирање и финансирање адекватних обука младих код послодаваца које ће задовољавати потражњу тржишта рада.	1.1. Креирање и спровођење недостајућих обука младих код послодаваца у складу са потребама тржишта рада и интересовањима младих.	Креиране најмање 2 обуке код послодаваца.	2020 - 2021 година	Редовна активност	Биро рада Херцег Нови, 333 ЦГ. ЈЛС - Секретаријат за културу и образовање, УП, БС, ЈУ.
2. Кофинансирање рада код послодаваца у дефицитарним занимањима.	2.1. Истраживање потреба и доношење одлуке о кофинансирању рада код послодаваца у дефицитарним занимањима.	Спроведено истраживање потреба и објављени резултати; Донесена одлука о кофинансирању рада код мапираних послодаваца; Запослење одређеног броја полазника успостављено као услов (у одлуци).	2020 - 2021 година	Редовна активност	Биро рада Херцег Нови, 333 ЦГ. ЈЛС - Секретаријат за културу и образовање, МРСС, УП, ЈУ, БС, СП.
3. Креирање услова за квалитетно образовање и подстицање стипендирања младих који желе да раде у угоститељству и туризму.	3.1. Мапирање потреба тржишта рада у области туризма и угоститељства.	Мапиране потребе тржишта рада у области туризма и угоститељства и објављени резултати.	2020 - 2021 година	Редовна активност	Биро рада Херцег Нови, 333 ЦГ. МРСС, МП, ЈЛС, УП, ЦСО, БС, СП.
	3.2. Промовисање образовних програма и стипендија у области туризма и угоститељства.	Одржане промоције образовних програма и стипендија на крају школске године.	2020 - 2021 година	Редовна активност	Биро рада Херцег Нови, 333 ЦГ. МРСС, МП, УП, ЦСО, ЈЛС, БС, СП.
Мјера А2. Отклањање баријера за приступ тржишту рада свим младима.					
Подмјере	Активности	Индикатори резултата	Рок за реализацију	Буџет (Еуро)	Надлежна институција / актери

1. Идентификовање и промоција примјера добре праксе међу младима - корисника програма за запошљавање/сам запошљавање.	1.1. Идентификовати примјере добре праксе, и креирати механизме за комуникацију и вршњачку подршку.	Креирани механизми за комуникацију и вршњачку подршку; Минимум 10 промоција у школама и заједници. Уз сагласност, обављени интервјуи („животне приче“).	2020 - 2021 година	Редовна активност + 500 (из мјешовитих извора)	Биро рада Херцег Нови, 333 ЦГ. ЈЛС, ЈУ, медији.
2. Пружање бесплатне правне помоћи младима који желе да покрену бизнис.	2.1. Оснивање сервиса за бесплатну правну помоћ младима (посебно онима који желе да покрену бизнис и/или унаприједи постојећи рад).	Успостављен и промовисан сервис за бесплатну правну помоћ младима. Најмање 2 лица ангажована на пословима правне помоћи.	2020 - 2021 година	Редовна активност	Биро рада Херцег Нови, 333 ЦГ. МРСС, ЈЛС, ЈУ, ЦС, НВО, БС.
	2.2. Промоција добре праксе у организацијама и институцијама.	Минимум 10 одржаних промоција по школама, НВО и ЦС.	2020 - 2021 година	Редовна активност	Биро рада Херцег Нови, 333 ЦГ. МРСС, ЈЛС, ЈУ, ЦС, НВО, БС.
Мјера А3. Смањење неактивности младих.					
Подмјере	Активности	Индикатори резултата	Рок за реализацију	Буџет (Еуро)	Надлежна институција / актери
1. Израда смјерница за унапређење политике запошљавања младих у сарадњи са представницима институција и организација.	1.1. Анализа стања, и организовање консултативних састанака са представницима релевантних институција и организација.	Креиран извјештај о стању и смјернице базиране на подацима. Смјернице за унапређење политике запошљавања младих објављене на веб страници МРСС.	2020 година	Редовна активност	Биро рада Херцег Нови, 333 ЦГ. МРСС, УП, ЈЛС, ЈУ, ЦС, НВО, БС.

Мјера А4. Подршка развоју предузетништва младих.

Подмјере	Активности	Индикатори резултата	Рок за реализацију	Буџет (Еуро)	Надлежна институција / актери
1. Промоција алтернативних модела пословања и организовање обука за подстицање предузетништва младих у различитим областима (самозапошљавање, креативне индустрије, оLINE пословање,...).	1.1. Информисање о постојећим програмима за обуку младих, и подстицање предузетништва младих у различитим областима.	Организовано најмање 5 инфо сесија за матуранте у школама и у заједници за младе (18+),	2020 - 2021 година	Редовна активност +500 (из мјешовитих извора)	МРСС, 333ЦГ, Биро рада Херцег Нови. ЈУ, ЈЛС, ЦС, БС, СП.
	1.2. Организовање обука на теме самозапошљавање, креативне индустрије, оLINE пословање.	Организовано најмање 3 обуке на теме: самозапошљавање, креативне индустрије, оLINE пословање и сл.	2020 - 2021 година	Редовна активност +1000 (из мјешовитих извора)	МРСС, 333ЦГ, Биро рада Херцег Нови. ЈУ, ЈЛС, ЦС, БС, СП.
2. Додјела објеката и неискоришћеног земљишта у власништву Општине на коришћење младима кроз сервисе локалне омладинске политике и отворене конкурсе.	2.1. Разматрање могућности и спровођење процедура за додјелу објеката и неискоришћеног земљишта у власништву Општине на коришћење младим предузетницима кроз сервисе локалне омладинске политике и отворене конкурсе.	Минимум 5 састанака и 5 укључених актера; Креирање акта за успостављање „социјалног предузећа“ у Дому Омладине.	2020 - 2021 година	3500 (из мјешовитих извора)	Општина Херцег Нови. 333 ЦГ, УП, МФ, ЦС, БС, СП.

3. Доношење Одлуке на локалном нивоу о пореским олакшицама за покретање сопственог бизниса за младе: 'Одлука о буџету за помоћ младима у бизнису'.	3.1. Анализа стања и разматрање процедура за доношење Одлуке на локалном нивоу о пореским олакшицама за покретање сопственог бизниса за младе: 'Одлука о буџету за помоћ младима у бизнису'.	Минимум 3 одржана састанка и 3 укључена актера; Утврђене чињенице о условима/баријерама за покретање сопственог бизниса за младе на локалном нивоу. Донесена одлука о пореским олакшицама.	2020 година	Редовна активност	Општина Херцег Нови. ЈЛС, ЈУ, ЗЗЗЦГ, ИРФ, БС, СП.
--	--	--	-------------	-------------------	--

Б. Младима је обезбијеђен приступ квалитетном образовању.

Мјера Б1. Подршка развоју неформалног учења и унапређење механизма верификовања неформално и информално стечених знања

Подмјере	Активности	Индикатори резултата	Рок за реализацију	Буџет (Еуро)	Надлежна институција / актери
1. Мапирање постојећих и идентификовање недостајућих програма заснованих на неформалним методама образовања и у складу са интересовањима младих.	1.1. Креирана листа постојећих, и евидентирани недостајући програми сходно интересовањима младих.	Извршено мапирање и објављени резултати. Број укључених актера и младих.	2020	Редовна активност	ЈЛС-Секретаријат за културу и образовање. НВО, ЈУ.

Мјера Б2. Развој социо-емоционалних вјештина младих

Подмјере	Активности	Индикатори резултата	Рок за реализацију	Буџет (Еуро)	Надлежна институција / актери
----------	------------	----------------------	--------------------	--------------	-------------------------------

1. Информисање о постојећим приликама за развој социо-емоционалних вјештина младих у оквиру формалног и неформалног образовања.	1.1. Организовање инфо сесија у школама и ОС.	Организован о најмање 5 инфо сесија у школама и ОС. Укључено најмање 100 младих.	2020 - 2021 година	Редовна активност	ЈЛС-Секретаријат за културу и образовање. МП, ДЗМ, ОСЦЕ, МО, НВО, школе.
2. Унапређење капацитета пружаоца услуга за развој социо-емоционалних вјештина младих.	2.1. Укључивање наставника у регионалне обуке из области развоја социо-емоционалних вјештина кроз наставне програме и редовну наставу.	Најмање 10 наставника из општине Херцег Нови укључених у обуке.	2020 - 2021 година	Редовна активност	ЈЛС-Секретаријат за културу и образовање. МП, ДЗМ, ОСЦЕ, МО, ФО, НВО.

Б3. Унапређење и интегрисање система информисања и каријерног савјетовања младих.

Подмјере	Активности	Индикатори резултата	Рок за реализацију	Буџет (Еуро)	Надлежна институција / актери
1. Унапређен програм каријерне оријентације: континуирано информисање, едуковање и оспособљавање младих и промоција програма 3333 ЦГ у институцијама и организацијама које се баве младима о постојећим и будућим програмима (само)запошљавања.	1.1. Прилагођавање постојећих програма 333 ЦГ (ЦИПС) савременим потребама младих, и информисање/подршка младима у њиховом коришћењу.	Унапређена и популарисана међу младима ЦИПС МНЕ веб и фејсбук страница; Минимум 10 одржаних промоција по школама и НВО, Минимум 10 медијских извештаја.	2020 - 2021 година	Редовна активност + 500 (из мјешовитих извора)	Биро рада Херцег Нови, 333 ЦГ, ЦИПС. МРСС, ЈЛС, ЦС, БС, СП, ЦС, НВО, медији.

Мјера Б3. Промоција (образовне) мобилности младих

Подмјере	Активности	Индикатори резултата	Рок за реализацију	Буџет (Еуро)	Надлежна институција / актери
4. Унапређење капацитета надлежних институција и младих за аплицирање на пројекте и програме (образовне) мобилности Европске Уније.	4.1. Информисање институција и младих о постојећим и креирање недостајућих програма обуке за аплицирање на пројекте и програме (образовне) мобилности Европске Уније.	Минимум 5 инфо сесија, 2 обуке и најмање 25 младих укључених у обуке. Креирање најмање 1 Пројектног предлога заснованог на ЛАПМ.	2020 - 2021 година	Редовна активност	МВПЕИ, ЈЛС-Секретаријат за културу и образовање. 333 ЦГ, УП, ПНФО, ЈУ, ЦС, НВО, БС, ФО, МО.

Ц. Млади су активни грађани, мотивисани и проактивно учествују у процесима доношења одлука, у развоју заједнице и креирању и спровођењу политика.

Мјера Ц1. Унапређен активизам и култура учешћа младих у друштвеним процесима.

Подмјере	Активности	Индикатори резултата	Рок за реализацију	Буџет (Еуро)	Надлежна институција / актери
1. Организовање кампање и обуке за промовисање активизма, волонтеризма, и унапређење видљивости младих у локалној заједници.	1.1. Осмишљавање, подјела улога и спровођење кампање за активнију партиципацију младих.	Реализована кампања: Минимум 5 јавних догађаја; 5 укључених актера; и Минимум 250 укључених младих; Минимум 5 медијских објава.	2020-2021 година	Редовна активност + 500 (из мјешовитих извора)	ЈЛС-Секретаријат за културу и образовање. ЛСЗМ, ЦС, НВО, ЈУ, ДЗМ.

	1.2.Иницирање спровођења едукативних програма (курсева, тренинга, семинара, радионица) у школама, и омладинском клубу на тему омладинског активизма и волонтеризма.	Минимум 2 организована едукативна програма и Минимум 350 учесника у програмима; Минимум 5 медијских извештаја.	2020-2021 година	1000 (из мјешовитих извора)	ЈЛС- Секретаријат за културу и образовање, НВО. ЛСЗМ, ЦС, ЈУ, ДЗМ.
--	---	--	------------------	--------------------------------	---

Мјера Ц2. Унапређени просторни услови и креирани иновативни механизми за учешће младих у јавном животу и доношењу одлука на локалном нивоу.

Подмјере	Активности	Индикатори резултата	Рок за реализацију	Буџет (Еуро)	Надлежна институција / актери
1.Коришћење постојећих просторних ресурса за омладинске програме кроз сарадњу са јавним институцијама на локалном нивоу.	1.1. Организовање консултативних састанака, и мапирање просторних ресурса.	Минимум 3 организована састанка и 5 укључених актера; Обједињен директоријум просторних ресурса са приоритетом објеката у власништву општине.	2020	Редовна активност	ЈЛС- Секретаријат за културу и образовање. ЈУК Херцег фест, Музеј и галерија, Библиотека, Средњошколски центар, приватни сектор (галерије и књижаре).
2. Усклађивање процедура за добијање дозволе за коришћење јавних простора за потребе омладинских програма.	2.1.Пренамјена просторних ресурса.	Минимум 2 институције и општинска тијела који су понудили простор за спровођење ЛАПМ; Минимум 2 одлуке о намјени објеката за имплементацију у ЛАПМ.	2020 година	Редовна активност	ЈЛС - Секретаријат за комуналне дјелатности и екологију; Секретаријат за културу и образовање; Секретаријат за друштвене дјелатности и спорт, МЗ, НВО, ЈУ, ЛСЗМ, ЈУ, СП.

3. Успостављање алтернативних механизма за учешће младих (онлине).	3.1. Мапирање добре праксе у области дигиталне партиципације и покретање онлине платформе за младе на локалном новоу.	Креиран извјештај о упоредној пракси. Успостављена онлине платформа са Минимум 5 постављених тема; Минимум 120 корисника и 10 медијских објава.	2020-2021 година	1000 (из мјешовитих извора)	ЈЛС - Секретаријат за културу и образовање. НВО, ЦС.
--	---	---	------------------	--------------------------------	---

Мјера Ц3. Унапређена подршка омладинском удруживању, омладинском организовању и умежавању младих.

Подмјере	Активности	Индикатори резултата	Рок за реализацију	Буџет (Еуро)	Надлежна институција / актери
1. Креирање базе података НВО које спроводе омладинску политику на локалном новоу.	1.1. Успостављање и ажурирање списка локалних НВО.	Креирана и објављена на веб сајту Секретаријата база локалних НВО.	2020 година	Редовна активност	ЈЛС - Секретаријат за културу и образовање - координира.
2. Објављивање позива за подршку омладинским иницијативама на локалном нивоу (финансирање омладинских идеја).	2.1. Организовање консултативних састанака релевантних актера и планирање иницијативе.	Минимум 3 одржана састанка и 5 присутних актера; креирани услови конкурса.	2020 година	Редовна активност	ЈЛС - Секретаријат за културу и образовање. НВО, ДЗМ, ВК, ЂП, СТП, школе.
	2.2. Објављен јавни позив за финансирање омладинских идеја.	Број идеја приспелих на конкурс; Минимум 5 финансираних идеја и 10 реализованих активности за младе у заједници; Минимум 150 учесника и 5 медијских објава.	2020 година	3000 (из мјешовитих извора)	ЈЛС - Секретаријат за културу и образовање. ДЗМ, СП, НВО, ВК, ЂП, предузетнички клуб, неформалне групе младих.

3. Подршка и унапређење квалитета рада постојећих организација и иницирање оснивања нових омладинских организација и иницијатива.	3.1. Упознавање постојећих НВО са савременим трендовима и стандардима квалитета рада омладинских организација.	Минимум 5 одржаних обука и 5 укључених релевантних актера; Минимум 5 медијских објава.	2020-2021 година	Редовна активност	ЈЛС - Секретаријат за културу и образовање. НВО.
	3.2. Промовисање важности и иницирање оснивања нових омладинских организација.	Минимум 5 промотивних активности и за мотивисање младих на удруживање; Минимум 50 укључених младих људи.	2020-2021 година	Редовна активност	ЈЛС - Секретаријат за културу и образовање. НВО.

Д. Млади су доброг здравља, безбиједни, имају обезбијеђен приступ адекватном систему подршке за прелазак у одрасло доба и самореализацију.

Мјера Д1. Обезбјеђен простор и унапређен број и квалитет програма за развој животних вјештина и капацитета младих.

Подмјере	Активности	Индикатори резултата	Рок за реализацију	Буџет (Еуро)	Надлежна институција / актери
1. Отварање општинског омладинског сервиса са инфо центром (у Дому омладине или сл).	1.1. Организовање консултативних састанака релевантних актера и спровођење процедура за отварање општинског ОС.	Минимум 3 одржана састанка и 5 укључених релевантних актера. Доношење одлуке и успостављање пратећих процедура.	2020 година	Редовна активност	ЈЛС- Секретаријат за културу и образовање - иницира; Партнери: МСМ, друге ЈЛС, ЈУ, ЦС, СП, БС.

	1.2. Креирање програма рада и опремање ОС.	Креирана спецификација и опис планираних активности. Објављен позив за донирање опреме; Набављена техника и намештај; Минимум 5 медијских извештаја.	2020 година	Редовна активност + 3000 (из мјешовитих извора)	ЈЛС- Секретаријат за културу и образовање (иницира). Партнери: МСМ, друге ЈЛС, ЈУ, ЦС, СП, БС.
--	--	--	-------------	--	---

Мјера Д2. Унапређен број, и квалитет специјализованих сервиса за подршку младим припадницима вулнерабилних група.

Подмјере	Активности	Индикатори резултата	Рок за реализацију	Буџет (Еуро)	Надлежна институција / актери
1. Отварање и финансирање Едукативног центра (за подршку за учењу младим лицима из социјално угрожених породица, из мањинских група, и младима са инвалидитетом)	1.1. Организовање консултативних састанака и планирање активности за подршку успостављања Едукативног центра.	Минимум 3 одржана састанака и разматрање компетенција и услова за оснивање Едукативног центра. Минимум 5 укључених актера.	2020 година	Редовна активност	ЈЛС- Секретаријат за културу и образовање. МРСС, ЦСР, ЈУ, ДЗМ, МФ, МП, НВО, ЦС, СП, БС, ФО, МО.
2. Финансирање услуге становања уз подршку за младе без родитељског старања, младима са инвалидитетом, младима из социјално угрожених породица и младима у сукобну са законом.	2.1. Организовање консултативних састанака и планирање активности; утврђивање надлежности и механизма за спровођење.	Минимум 2 одржана састанака и доношење одлуке о финансирању услуге. Минимум 5 укључених актера.	2020-2021 година	Редовна активност	ЈЛС- Секретаријат за културу и образовање. МРСС, ЦСР, ЈУ, ДЗМ, МФ, МП, НВО, ЦС, СП, БС, ФО, МО.

3. Отварање и финансирање Дневног центра за младе (26+) и одрасле са инвалидитетом, поремећајем у понашању и младе у сукобу са законом.	3.1. Организовање консултативних састанака и разматрање услова за успостављање и финансирање Дневног центра за младе (26+) и одрасле са инвалидитетом, поремећајем у понашању, и младе у сукобу са законом.	Минимум 2 одржана састанака; Минимум 5 укључених актера и 10 корисника. Покренута процедура за пренамјену простора у власништву општине; Минимум 3 медијске објаве.	2020-2021 година	Редовна активност (+ средства из мјешовитих извора)	ЈЛС- Секретаријат за културу и образовање. МРСС, ЦСР, Општина Херцег Нови. ЈУ, ДЗМ, МФ, МП, НВО, ЦС, СП, БС, ФО, МО.
4. Финансирање услуге персоналне асистенције (помоћ у кући) за младе са инвалидитетом.	4.1. Разматрање могућности и успостављање финансирања услуге персоналне асистенције (помоћ у кући) за младе са инвалидитетом.	Минимум 3 одржана састанака и 5 укључених актера; Број персоналних асистената (према потреби).	2020-2021 година	Редовна активност. (+средства из мјешовитих извора)	ЈЛС- Секретаријат за културу и образовање. МРСС, ЦСР, Општина Херцег Нови. ЈУ, ДЗМ, МФ, МП, НВО, ЦС, СП, БС, ФО, МО.
5. Промовисање хранитељства и породичног смјештаја (посебно уз интензивну и додатну подршку).	5.1. Планирање и спровођење кампање за промовисање хранитељства и породичног смјештаја (посебно уз интензивну и додатну подршку).	Минимум 3 одржана састанака и 5 укључених актера. Реализована кампања (Минимум 10 активности и 250 учесника у кампањи); Минимум 10 медијских објава.	2020-2021 година	Редовна активност	ЈЛС- Секретаријат за културу и образовање. МРСС, ЦСР, Општина Херцег Нови, ЈУ, ДЗМ, МФ, МП, НВО, ЦС, СП, БС, ФО, МО.
Мјера ДЗ. Унапређени капацитети пужаоца информативно - савјетодавних услуга прилагођених младима (посебно припадницима вулнерабилних група).					
Подмјере	Активности	Индикатори резултата	Рок за реализацију	Буџет (Еуро)	Надлежна институција / актери

1. Организовање континуираних обука за све пружаоце услуга намјењених младима.	1.1.Мапирање потреба и постојећих програма обуке.	Спроведено истраживање потреба и објављен извјештај; Пружаоци услуга информисани о постојећим програмима обуке.	2020 година	Редовна активност +500 (из мјешовитих извора)	ЈЛС-Секретаријат за културу и образовање. МРСС, ЦСР, НВО, ДЗМ, ФО, МО, МП, ЗУ, ПНФО, ЦС.
	1.2. Организовање недостајућих обука (или укључивање у постојеће програме) за све релевантне пружаоце услуга.	Минимум 5 одржаних обука и 35 пружаоца услуга укључених у програме обука.	2021 година	Редовна активност	ЈЛС-Секретаријат за културу и образовање. МРСС, НВО, ЦСР, ДЗМ, ФО, МО, МП, ЗУ, ПНФО, ЦС.
2. Унапређена регионална сарадња и размјена добре праксе.	2.1. Мапирање релевантних партнера, и успостављање стратешких партнерстава.	Креиран директориј партнерских организација.	2020 година	Редовна активност	ЈЛС-Секретаријат за културу и образовање. МРСС, ЦСР, ДЗМ, ФО, МО, ЈЛС, МП, ЗУ, ПНФО, ЦС, НВО.

Мјера Д4. Унапређена међусекторска сарадња и информативно-савјетодавни програми за превенцију болести зависности и ризичних понашања (укључујући саобраћајну делинквенцију).

Подмјере	Активности	Индикатори резултата	Рок за реализацију	Буџет (Еуро)	Надлежна институција / актери
1. Успостављени мултидисциплинарни тимови и покренути информативно савјетодавни програми прилагођени младима.	1.1.Организовање састанака представника Општине и међусекторских актера са циљем утврђивања начина и оквира за сарадњу.	Минимум 3 одржана састанака и 5 актера; Креиран план акције; Минимум 3 медијске објаве.	2020-2021 година	Редовна активност	ЈЛС-Секретаријат за културу и образовање (иницира и координира). ДЗ, МУП, МЗД, ЦС, ПНФО, НВО, медији.

2. Организовање обука за релевантне актере.	2.1. Креиране и организоване обуке (радионице, семинари) за пружаоце услуга у области превенције засноване на иновативним методама.	Минимум 2 креирана програма; Минимум 20 радионица и 50 учесника/ца; Минимум 5 медијских објава.	2020-2021 година	Редовна активност	ЈЛС- Секретаријат за културу и образовање. ДЗ, МЗД, ЦС, НВО, ПНФО, родитељи, млади.
---	---	---	------------------	-------------------	--

Мјера Д5. Унапређена подршка развоју психо-физичког здравља и промоцији здравих стилова живота младих.

Подмјере	Активности	Индикатори резултата	Рок за реализацију	Буџет (Еуро)	Надлежна институција / актери
1. Унапређена доступност и број програма за промоцију здравих стилова живота у локалној заједници.	1.1. Мапирање превентивних и рекреативних програма на локалном нивоу, и информисање младих.	Креиран директориј програма и сервиса на локалном нивоу; Минимум 10 инфо сесија у школама и заједници.	2020-2021 година	Редовна активност	ЈЛС- Секретаријат за културу и образовање. ДЗ, МЗД, ЦС, СД, НВО.
	1.2. Разматрање доступности рекреативних програма на локалном нивоу, и одређивање субвенција.	Донјета одлука о субвенцији (посебно за младе са нижим социјално-економским статусом).	2020-2021 година	Редовна активност	ЈЛС- Секретаријат за културу и образовање. ДЗ, МЗД, ЦС, СД, НВО.
2. Унапређена регионална и међународна сарадња и размјена добре праксе.	2.1. Мапирање постојећих примјера добре праксе и успостављање стартешких партнерстава у области промоције здравих стилова живота и превенције злоупотребе ПАС.	Направљен директориј партнерских организација у области превенције.	2020 година	Редовна активност	ЈЛС- Секретаријат за културу и образовање. ДЗ, МЗД, ЦС, НВО

Мјера Д6. Унапређени програми заштите животне средине намјењени младима.

1. Организовани програми за младе и акције у заједници на тему заштите животне средине.	1.1. Креирани и спроведени програми и волонтерске акције за младе у школама и мјесним заједницама (организовање радионица, еко и хуманитарних акција, фото конкурса и сл.).	Минимум 2 креирана програма; Минимум 10 одржаних активности и акција у заједници и 250 укључених учесника/ца. Минимум 10 медијских објава.	2020-2021 година	Редовна активност	ЈЛС-Секретаријат за културу и образовање. НВО, ЈУ, ЦС, ПНФО, ВК, млади.
---	---	--	------------------	-------------------	--

Е. Млади имају приступ квалитетним културним садржајима као креатори и конзументи.					
Е1. Подршка младим креаторима културе и медијских садржаја					
Подмјере	Активности	Индикатори резултата	Рок за реализацију	Буџет (Еуро)	Надлежна институција / актери
1. Успостављање редовног финансирања младих стваралаца културних и медијских садржаја, обезбјеђивање подршке креирању културних садржаја кроз пројекте које ће реализовати млади у сарадњи с НВО, институцијама културе и другим актерима у области културе и медија.	1.1. Креирање одлуке о финансирању и подршци младим ствараоцима на локалном нивоу.	Донесена одлука о финансирању у стваралаштва младих. Број укључених партнера.	2020.	Редовна активност	ЈЛС-Секретаријат за културу и образовање. НВО, ЈУ, ЦС, млади.

2. Обезбјеђивање простора за спровођење културних садржаја (нпр. омладински клубови/центри, центри за културу).	2.1. Креирање одлуке о уступању простора у власништву општине. младим ствараоцима на локалном нивоу.	Донесена одлука о о уступању простора у власништву општине. младим ствараоцима на локалном нивоу.	2020	Редовна активност	ЈЛС-Секретаријат за културу и образовање.
	2.2. Креирање Плана културних садржаја за младе у ОС и осталим просторима у власништву општине.	Осмишљен програм уз осигурано учешће младих (Минимум 15).	2020-2021 година	Редовна активност	ЈЛС-Секретаријат за културу и образовање. МК, ЦС, СП, БС, млади.

ИСХОД Ф: Успостављен је ефикасан нормативни и институционални оквир за спровођење омладинске политике.					
Мјера Ф1. Унапређена информисаност младих, и осталих релевантних актера о значају спровођења омладинске политике.					
Подмјере	Активности	Индикатори резултата	Рок за реализацију	Буџет (Еуро)	Надлежна институција / актери
1. Кампања за промоцију значаја омладинске политике и ЛАПМ.	1.1. Организовање консултативних састанака са релевантним актерима (укључујући медије), и подјела улога у планирању и спровођењу кампање, у трајању од три мјесеца (промоција ЛАПМ у школи, на факултетима, на локалном радију и ТВ, на догађајима за младе, штампање промо материјала).	Минимум 5 одржних консултативних састанака; Минимум 10 реализованих активности и 7 актера укључених у кампању. Минимум 350 учесника кампање. Минимално 10 објављених у медијима.	2020-2021 година	Редовна активност	ЈЛС-Секретаријат за културу и образовање. ДЗМ, ЈЛС, НВО, ФО, РКМ, школе, факултет.

2. Успостављање инфо тачке у ОС и школама.	2.1. Креирање концепта и опремање инфо тачке у ОС (и њених огранака у школама) сходно европским стандардима.	Минимум 1 оформљена инфо тачка у ОС и школама; Минимум 5 одржаних радионица /менторских састанака.	2020 година	500 (из мјешовитих извора)	ЈЛС- Секретаријат за културу и образовање, НВО. ЈЛС, ДЗМ, ФО, РКМ, школе, факултет.
3. Унапређено присуство младих у медијима (радио Херцег Нови и сл.).	3.1. Креирање садржаја за младе у програмима локалних радио (2) и ТВ (2) станица	Минимум 10 реализованих радио и ТВ садржаја; Минимум 20 укључених младих људи.	2020-2021 година	Редовна активност (НВО конкурсе)	ЈЛС- Секретаријат за културу и образовање, НВО. ЈЛС, локални медији.
4. Суфинансирање и дистрибуција Европске омладинске картице.	4.1. Наставак суфинансирања и дистрибуције Европске омладинске картице у општин Херцег Нови.	Минимум 10 картица суфинансирано и дистрибуирано младима на локалном нивоу.	2020-2021 година	Редовна активност	ЈЛС- Секретаријат за културу и образовање, НВО.

Мјера Ф2. Унапређена међусекторска сарадња и успостављени механизми за спровођење омладинске политике на локалном нивоу.

Подмјере	Активности	Индикатори резултата	Рок за реализацију	Буџет (Еуро)	Надлежна институција / актери
1. Делегиране надлежности у области координације и праћења примјене ЛАПМ 2020-2021 у складу са систематизацијом надлежне ЈЛС.	1.1. Организовање консултативних састанака актера релевантних за спровођење ЛАПМ; упознавање са ЛАПМ, именовање контакт особа, и разматрање процеса усклађивања - 'маинстреаминг'.	Минимум 3 одржана састанка и 5 актера који су одредили контакт особе (креирана контакт листа). Минимум 1 медијска објава.	2020 година	Редовна активност	ЈЛС - Секретаријат за културу и образовање. ЈЛС, ЈУ, ЦС, НВО, СП, млади.

	1.2. Утврђивање надлежности општинског референта за омладинску политику у циљу унапрјеђења координације спровођења ЛАПМ.	Ревидирана систематизација и опис радног мјеста општинског референта за омладинску политику.	2020 година	Редовна активност	ЈЛС - Секретаријат за културу и образовање.
2. Оснивање Локалног Савјета за младе (ЈСЗМ) у општини Херцег Нови.	2.1. Успостављање процедура за избор, и доношење одлуке о именовању чланова/чланица ЈСЗМ.	Минимум 10 чланова/ца ЈСЗМ именовано по процедурама. Минимум 3 младих људи укључено и у ЈСЗМ.	2020 година	Редовна активност	ЈЛС - Секретаријат за културу и образовање. ЈЛС, ЈУ, ЦС, НВО, СП, млади.
3. Посредовање ЈСЗМ у годишњем планирању програма јавних институција за обезбеђивање усклађености програма са омладинском политиком на локалном нивоу.	3.1. Креирање плана рада ЈСЗМ и промоција његове улоге и значаја учешћа младих у праћењу спровођења ЛАПМ. (представљање плана рада у средњошколском центру, на локалним радио и ТВ станицама, штампање промо материјала).	Креиран план рада ЈСЗМ. Минимум 5 одржаних састанака, и округлих столова; Минимум 5 медијских објава.	2020 година	Редовна активност	ЈЛС - Секретаријат за културу и образовање, ЈСЗМ. ЈУ, ЦС, НВО, СП, млади.
4. Унапређена међуопштинска, регионална и међународна сарадња у области омладинске политике.	4.1. Мапирање потенцијалних партнера (на међуопштинском, регионалном и европском нивоу), и успостављање стартешких партнерстава.	Регистар партнера креиран, и успостављени правилници и процедуре за успостављање партнерстава. Минимум 3 успостављена партнерства на међуопштинском/ регионалном/ европском нивоу.	2020 - 2021 година	Редовна активност	ЈЛС- Секретаријат за културу и образовање, НВО. ДЗМ, ЈЛС, ФО, МСМ, РКМ, школе, факултет.

Мјера Ф3. Унапређени капацитети локалне самоуправе и осталих кључних актера за развој и спровођење омладинске политике.

Подмјере	Активности	Индикатори резултата	Рок за реализацију	Буџет (Еуро)	Надлежна институција / актери
1. Континуирана обука у области омладинске политике и релевантних области за све заинтересоване стране.	1.1. Мапирање потреба релевантних актера у области спровођења ЛАПМ.	Спроведено истраживање и објављени резултати истраживања; Минимум 10 укључених партнера.	2020-2021 година	800 (из мјешовитих извора)	ЈЛС - Секретаријат за културу и образовање. ПНФО, ЈУ, ЦС, НВО, ФО, ДЗМ, УН, РКМ, ОСЦЕ, млади.
2. Јачање капацитета релевантних кадрова за спровођење и мониторинг омладинске политике на локалном нивоу.	2.1. Приоритизација, планирање и креирање одговарајућих обука укључујући и вршњачку едукацију (о заговарању значаја спровођења ЛАПМ, механизмима за мониторинг и евалуацију и сл.).	Минимум 5 спроведених обука и 5 партнера/институција укључених у обуку; Минимум 50 учесника укупно укључено у обуке.	2020-2021 година	2000 (из мјешовитих извора)	ЈЛС - Секретаријат за културу и образовање. РКМ, ДЗМ, ОСЦЕ, НВО, ЈУ.
Мјера Ф4. Обезбјеђивање одрживог и континуираног финансирања омладинске политике.					
Подмјере	Активности	Индикатори резултата	Рок за реализацију	Буџет (Еуро)	Надлежна институција / актери
1. Одвајање буџетске линије за реализацију ЛАПМ 2020-2021, и обезбјеђивање извора суфинансирања из општинског буџета.	1.1. Пројектован буџет и алоцирање средстава за имплементацију ЛАПМ кроз посебну буџетску линију.	Засебна буџетска линија намјењена суфинансирању реализације ЛАПМ-а. 15. 000 ЕУР алоцираних средстава за имплементацију ЛАПМ на годишњем нивоу.	2020 година	Редовна активност	ЈЛС - Секретаријат за културу и образовање. Скупштина Општине Херцег Нови. ДЗМ, ФО, МО.

2. Приоритизација младих на конкурсима за расподелу средстава за НВО на општинском нивоу.	2.1. Алоцирана средства за имплементацију ЛАПМ, на годишњем конкурсима за НВО (кроз приоритизацију младих).	Износ алоцираних средстава: најмање 1/6 износа буџета општинског Конкурса за расподелу средстава за НВО издвојено за омладинску политику.	2020 година	Редовна активност	ЈЛС - Секретаријат за културу и образовање. Скупштина Општине Херцег Нови.
3. Успостављање механизма за прикупљање средстава и обука свих релевантних актера.	3.1. Мапирање примјера добре праксе, и разматрање начина за успостављање механизма за прикупљање средстава.	Идентификовани примјери добре праксе и обједињен директориј донатора;	2020 - 2021 година	Редовна активност	ЈЛС - Секретаријат за културу и образовање. ДЗМ, НВО, ФО, УН, ОСЦЕ, СП.
	3.2. Организовање обуке посебно (младих) професионалаца за прикупљање средстава.	Минимум 2 организоване обуке, минимум 20 учесника; и 5 медијских извјешаја.	2020 година	1000 (из мјешовитих извора)	ЈЛС - Секретаријат за културу и образовање. ЈЛС, ДЗМ, ФО, УН, ОСЦЕ, НВО, СП.
	3.3. Писање пројектних предлога.	Минимум 2 грант инфосесије и 2 позива на којима је ЈЛС аплицирала са предлозима пројеката; Минимум 2 партнера на заједничким пројектима.	2020-2021 година	Редовна активност	ЈЛС - Секретаријат за културу и образовање. ДЗМ, НВО, ФО, УН, ОСЦЕ, СП.

5. СРЕДСТВА ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ЛАПМ 2020-2021

Национални оквир за омладинску политику дефинише и начине финансирања њеног спровођења на националном и локалном нивоу. У складу са ЗоМ (члан 27), суфинансирање програма и Стратегије за младе врши се из средстава из Буџета Црне Горе из којих се обезбјеђују средства за активности које спроводе невладине организације које спроводе

омладинску политику, у складу са Стратегијом и Акционим планом (из члана 13, став 3 ЗоМ). Буџетом општине обезбеђују се средства за отварање и функционисање сервиса за младе које је општина образовала (ЗоМ, члан 27), као и средства за активности које невладине организације спроводе у складу са Законом и локалним акционим планом за младе. Услови, начин, поступак и критеријуми за додјелу и контролу коришћења средстава додјелених невладиним организацијама које спроводе омладинску политику ближе су дефинисане одлуком општине.

ЛАПМ 2020-2021 за општину Херцег Нови, предвиђа да реализација активности буде **суфинансирана из буџета** надлежног Секретаријата у износу од **15.000 Еура** на годишњем нивоу, као и **из мјешовитих извора**, укључујући: конкурсе, донације и средства за спровођење редовних активности других надлежних субјеката, у укупном износу од **19.300 ЕУР** за период од двије године (2020-2021).

6. МОНИТОРИНГ И ЕВАЛУАЦИЈА РЕАЛИЗАЦИЈЕ ЛАПМ 2020-2021

Мониторинг и евалуацију ЛАПМ спроводи надлежни Секретаријат, уз правовремено извјештавање свих актера укључених у реализацију мјера и активности назначених у ЛАПМ, а према наведеним индикаторима резултата. Сходно закону, Општина је обавезна да Министарству достави годишњи извјештај о спровођењу локалног акционог плана за младе, најкасније до 15. фебруара текуће године за претходну календарску годину.

За мониторинг и евалуацију ЛАПМ 2020-2021, као и за праћење положаја младих, користиће се индикатори дефинисани у оквиру Акционог плана.

7. ЛИТЕРАТУРА

Институт за развој младих КУЛТ (2018), ПРЕПОРУКА О РАДУ С МЛАДИМА, Препорука ЦМ/Рец(2017)4 коју је усвојио Одбор министара Вијећа Европе, 31. маја 2017., Сарајево, 2017.

Министарство просвјете, Министарство спорта Црне Горе, Уједињене нације у Црној Гори (2016), СТРАТЕГИЈА ЗА МЛАДЕ 2017–2021, Подгорица.

Министарство спорта, Уједињене нације у Црној Гори (2017), СМЈЕРНИЦЕ ЗА ОТВАРАЊЕ И ВОЂЕЊЕ ОМЛАДИНСКИХ КЛУБОВА И ОМЛАДИНСКИХ ЦЕНТАРА, Подгорица.

Министарство спорта и младих, Директорат за младе (2019), ЗАКОН О МЛАДИМА ("Службени лист Црне Горе", бр. 025/19 од 30.04.2019, 027/19 од 17.05.2019), Каталог прописа за 2019. годину: Закон о младима.пдф.